

# Varslerbrev til det norske folk

---

«Norsk helsetjeneste er blant de beste i verden», sier helseminister Støre. Dessverre ser vi at utviklingen går i feil retning. I verdens rikeste land burde vi ha tilstrekkelig personell til å ta vare på for tidlig fødte spebarn. Vi burde sikre at kreftpasienter slipper å vente i helsekøer. Det burde være en selvfølge at syke og gamle får verdig behandling og pleie. Vi ser stadig flere tydelige tegn til at Norges helsetjeneste nå smuldrer gradvis. I dagens system blir vi helseansatte pålagt å bruke mer tid på byråkrati, møter og papirer enn på pasientene. Stadig rasjonaliseres stillinger bort i «effektivitetens» navn. Norge og Tyrkia er de to landene i OECD som nå har færrest sykehussenger til rådighet. Norske pasienter har kortest gjennomsnittlig liggetid av alle OECD-land. Det skyldes ikke at vi har så effektive behandlinger, men at vi er pålagt å skrive ut pasientene så fort som over hodet mulig. Så mange som tjue prosent må legges inn igjen akutt.

Vi kan ikke lenger tie om dette. Vi kan ikke lenger la det norske folk leve med den falske tryggheten som følger av politikernes og byråkratenes fagre ord. Kursen må endres - nå. Systemet må endres, slik at vi får tilstrekkelig med kompetente helsearbeidere som bruker mer tid til pasientene.

I dag er sykehjem, sykehus og hjemmesykepleien pålagt å drives som helsefabrikker. De skal tjene penger på pasientene. Dette ble særlig tydelig for sykehusene da de ble omgjort til foretak i 2001, og for kommunene etter samhandlingsreformen i 2011. Nå omtales faktisk du som står i helsekø eller skal behandles, som "ordrerreserve" og «biomasse» i systemene våre. Behandling heter "produksjon".

Helsetjenesteaksjonen mener dette er uverdigg. For oss er en pasient et levende menneske, ikke en ordrerreserve. Politikerne som styrer samfunnet, må tåle at det er en utgift å hjelpe folk til best mulig helse. Det er flott at helseministeren er opptatt av forebygging. Men når sykdommen har oppstått, må vi få lindre og hjelpe, selv om det er en ren utgift.

Enkeltmennesker lider under dette. Konsekvensene av dagens pengestyrte helsesystem ser vi nesten daglig i media. Eksemplene er nærmest utallige. Her er noen flere hentet fra vår hverdag:

- En sykepleier i hjemmetjenesten så at en pasient hadde begynt å hangle. Men pasienten hadde bare vedtak på at det skulle *gis* medisiner, ikke at pasientens skulle *vurderes for andre behov*. Hvis sykepleieren skulle gått nærmere inn i dette, ville hun sprengt tidsskjemaet - og dermed utgiftene. Pasienten fortsatte å hangle til hun ble innlagt i sykehus med alvorlige bivirkninger - men sykehusets "produktivitet" økte. Slik kan vi ikke ha det.
- En sykepleier i kommunens bestillerkontor fikk beskjed fra sykehuset om at en pasient var "utskrivningsklar". Hun visste at pasienten absolutt trengte enerom på demensenhet, men en slik plass var ikke ledig før om to dager. Problemet var at hvis kommunen ventet i to dager, måtte den betalt bot til sykehuset. Derfor skaffet sykepleieren i hui og hast plass på et tomannsrom på en stor og bråkete avdeling. Pasienten ble urolig, redd og aggressiv, og de pårørende fortvilet. Men kommunen fikk berømmelse for god "samhandling". Slik kan vi ikke ha det
- En sykehuslege vurderte at en døende kreftpasient burde bli i sykehuset. Men sengetallet var kuttet ned, og det strømmet på med nye pasienter. Flere lå i korridoren, og ledelsen presset stadig på for å redusere liggetiden. Sykehuset tjener lite penger på døende kreftpasienter. Pasienten og pårørende protesterte til ingen nytte. Pasienten ble skrevet ut som «ferdigbehandlet» og døde to dager senere. Slik kan vi ikke ha det.

- En 85 år gammel dame som aldri hadde ligget i sykehus før, ble uklar og lagt inn til utredning. Man fant ikke noe galt ved undersøkelsen, så hun ble sendt til sykehjem. Dagen etter fikk de ikke kontakt med henne, og hun ble lagt inn igjen. I løpet av en uke var hun fem ganger i ambulanse på vei til og fra sykehus – erklært «ferdigbehandlet» hver gang. Helseforetaket bokførte fem innleggelser i stedet for én, som hun ville hatt om hun hadde fått litt mer tid på sykehuset første gang. Slik kan vi ikke ha det.

Vi vet at dagens situasjon har ført til flere dødsfall. Dette må stoppe. Nå! Økonomifokuset går ut over pleie og behandling. Pasientenes lidelser kan ikke utgiftføres i noe regnskap.

Vi sier likevel ikke at alt er feil eller elendig. Det er fortsatt mye bra i norsk helsetjeneste. Men de siste årene har vi dessverre tapt når det gjelder verdighet og kvalitet. Dersom utviklingen ikke snus, vil vi tape enda mer.

Vi har fortsatt mye å slåss for. Det er ikke for sent, men politikerne må forstå at vi trenger stø kurs ut av uføret. Helsetjenesteaksjonen ønsker å erstatte dagens markedsmekanisme, der fokuset er på økonomien. I stedet vil vi ha tilbake helsefagenes historiske verdigrunnlag. Den setter omsorgen for enkeltmennesket i sentrum. Vi vil ha tilbake tiden vi trenger til å diagnostisere, behandle, pleie og å gi omsorg til pasientene. Neste gang kan det bli meg som trenger hjelp. Eller deg...

- Vi oppfordrer deg til å lese mer om vårt varsku. Her kan du lese mer om helsetjenesten, HTA og hva tallene viser: <http://helsetjenesteaksjonen.no>
- Les også vårt neste varslerbrev i media.
- Støtt vår kamp for et bedre og mer humant helsevesen med ditt klikk på "Helsetjenesteaksjonen" på Facebook.